

[Aksel Larsen.]

til er det unægtelig den danske industri, der har haft den største fordel her i Norden af toldgrænsernes bortfald for færdigvarer.

Men det må jo være regeringerne, parlamenterne og politikerne, der har ansvaret. Det må være dem, der skal sørge for, at ikke særinteresser af den ene eller den anden art kommer til at lægge hindringer i vejen for en gunstig udvikling for helheden, og derfor er det så rigtigt, som det er sagt, at det, der er det først fornødne, er en politisk beslutning om, at nu skal det være, nu skal vi have dette økonomiske samarbejde, denne økonomiske integration. I så henseende er resultatet af statsministermødet en skuffelse. Der lå jo, som jeg sagde, en rapport fra en embedsmandsgruppe; den var kort og koncis, den havde en række udmærkede forslag, men den blev ligesom fejlet af bordet; og man sagde: nu skal vi have en ny og større embedsmandsgruppe til at foretage nye undersøgelser og overvejelser og eventuelt udarbejde forslag, den skal komme med en foreløbig rapport i januar 1969, og så kan vi jo se på sagerne. Det, man fik, var altså ikke en politisk beslutning om, at nu har vi viljen til, at det skal ske; men det skal skubbes ud, til vi ser resultatet af nye undersøgelser.

Ja, det, der her er sagt, er naturligvis ikke en kritik af statsministerens initiativ, som var prisværdigt og udmærket, men jeg kan jo tilslutte mig hr. J. O. Krag, som har nogle anmærkninger til den måde, statsministermødet forløb på. Man havde indbudt Nordisk Råds udvidede økonomiske udvalg til at deltage i forhandlingerne og rådslå med statsministrene; og Nordisk Råds udvidede økonomiske udvalg fik lov til at holde møde for sig selv en dag og diskutere sagerne alene; derpå fik man lov til næste dag at være to timer sammen med statsministrene, og nogle af os sagde noget, og så havde vi jo regnet med, at ministrene skulle sige deres mening om, hvad vi havde sagt; men det blev der ikke noget af, og det var sådan en temmelig tør foreteelse.

Jeg synes ikke, man skal gentage den slags. Jeg synes, det vil være nyttigt, hvis et sådant møde af statsministre, markedsministre, økonomiministre og udenrigsministre virkelig også har deltagelse, i hvert fald i en væsentlig del af mødet, af repræ-

sentanter fra de respektive landes folketing, rigsdage osv. Jeg vil samtidig tillade mig at minde regeringerne om, at de har jo underskrevet og parlamenterne har ratificeret Helsingforsaftalen, den nordiske samarbejds-overenskomst, og i den står der i artikel 36:

„Nordisk Råd bør have lejlighed til at ytre sig om nordiske samarbejdsspørgsmål af principiel betydning, såfremt dette ikke af tidsmæssige hensyn er ugørligt.“

Jeg er ganske klar over, at det var af tidsmæssige hensyn ugørligt, fordi vi kun fik to timer; men det var forkert disponeret, at man ikke havde sørget for, at der var den fornødne tid, og jeg henstiller, at denne Helsingforsaftale, som jeg jo nok kunne ønske var lidt bedre udformet og havde lidt større betydning, i hvert fald på dette punkt efterleves i fremtiden.

I Nordisk Råd er vi vant til, at i de fleste spørgsmål, navnlig hvor der måtte være uenighed, er parlamenternes repræsentanter selvstændige politikere, som ikke føler sig særlig partibundne, og som ikke er — hvis jeg må bruge det udtryk, det skal ikke misforstås — nationalchauvinistiske. Der har man virkelig et forum, hvor folk optræder ud fra deres personlige opfattelse af den pågældende sag — og det er befriende — hvor man ikke er bange for at gå imod sit partis linje, og hvor man, selv om man er medlem af et regeringsparti, ikke er bange for i en sag at opponere mod sin egen regerings indstilling i Nordisk Råd. Når det imidlertid drejer sig om nordisk økonomisk samarbejde, må jeg beklage, at dette ikke i den grad er tilfældet; så har man indtrykket af, at landenes parlamentariske repræsentanter er noget tilbøjelige til at søge at lægge sig på samme linje som deres regeringer; det mærkede vi jo også ved drøftelserne i forbindelse med statsministermødet i København. Det var dog ikke til 100 pct., absolut ikke; lad mig tillade mig at minde om, at der var jo adskillig uenighed mellem svenskerne, og at ordføreren for det store norske oppositionsparti, arbeiderpartiet, fremlagde ganske andre synspunkter på det nordiske samarbejdes muligheder og på, hvad statsministermødet burde resultere i, end dem, der blev fremlagt af repræsentanten for det norske høyre.

Men det ville altså være rart, hvis man i det hele taget kunne komme bort fra dette